

Чубарь О.,
к.е.н., доцент
ДВНЗ «Ужгородський національний університет», м.
Ужгород, Україна

Лавкай В.,
аспірант 3 курсу
ДВНЗ «Ужгородський національний університет», м.
Ужгород, Україна
Науковий керівник: Чубарь О.Г., к.е.н., доцент

МІЖНАРОДНА КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНІСТЬ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОГО СЕКТОРУ УКРАЇНИ

Протягом історичного розвитку стан економіки України зазнавав значних змін, а вигідне геополітичне положення дало можливість здійснювати багатосторонню торгівельну діяльність. У міжнародній конкуренції надзвичайну вагу мають не лише фактори виробництва, але і те, наскільки ефективно вони використовуються [1, с. 135]. В Україні на сучасному етапі сільськогосподарський сектор слід вважати однією з найважливіших сфер виробництва, в якій створюються матеріальні блага рослинного та тваринного походження, за допомогою яких відбувається забезпечення населення продуктами харчування, а промисловий сектор – сировиною. Галузь сільського господарства забезпечує робочі місця як для сільського, так і для міського населення. Крім того в економіці країни даний сектор займає досить важливе місце, адже саме цей сектор забезпечує ефективне функціонування усього господарства країни [4, с. 203].

Сільськогосподарському сектору України притаманні природні конкурентні переваги, з-поміж яких можна виділити значну площу земель сільськогосподарського призначення, необхідні природно-кліматичні чинники, вигідне розташування основних ринків збуту, розвинута транспортна інфраструктура, відносно дешеві трудові ресурси та ін. Починаючи з 2014 року на конкурентне середовище та розвиток української зовнішньої торгівлі, в тому числі і в галузі сільського господарства, значний вплив чинять фактори гібридної війни з боку Росії [3, с. 39].

Зовнішня торгівля сільськогосподарською продукцією та багатьма видами продовольства багато в чому залежить від коливання погодних та природно-кліматичних умов. Це певним чином впливає на можливість застосування тарифних і нетарифних обмежень у торгівлі сільськогосподарською продукцією. Крім того, показники міжнародної торгівлі цією продукцією та окремими видами продовольства залежать від розташування сільськогосподарських угідь і населення. Незважаючи на це, на міжнародному ринку панує доволі сильна конкуренція між постачальниками багатьох видів сільськогосподарської продукції [3, с. 40].

Показники зростання капітальних інвестицій в українське сільське господарство далеко випереджають зростання обсягів сільськогосподарської продукції в країні (рис. 1).

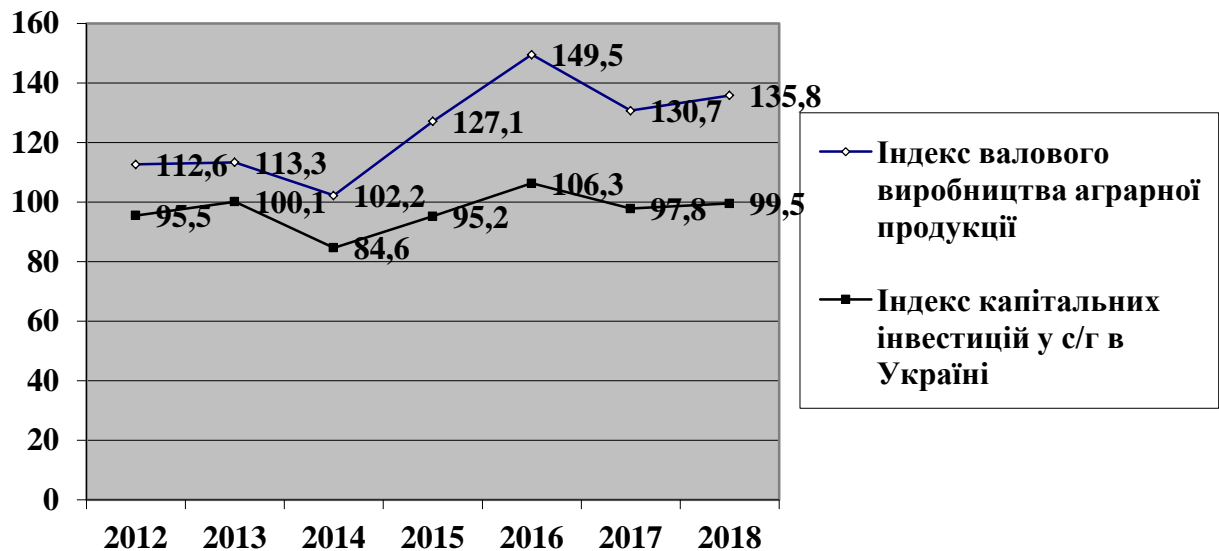

Рис. 1. Динаміка і валовий обсяг аграрного виробництва та капітальних інвестицій у сільське господарство в Україні у 2012-2018 рр., %

Джерело: [2, 5]

Як бачимо на рис. 1, приріст інвестицій склав 27,1% в 2015 році та 49,5% у 2016 році, тоді як валова продукція сільськогосподарського сектору в 2015 році скоротилася на 4,8%, а в 2017 році на 18,8%. Частка сільського господарства у загальному обсязі інвестицій показувала стабільне зростання з 6,1% у 2012 році до 13,8% у 2016 році [2].

На нашу думку, факторами, що призводять до невисокої конкурентоспроможності продукції сільськогосподарського сектору України на зовнішньому ринку продовольчої продукції є:

- низька ефективність в даній галузі;
- структура українського експорту сільськогосподарської продукції не може задовольнити світовий попит на цей вид продукції;
- низький розвиток інфраструктури агропродовольчого комплексу,
- невисокий рівень фінансування державою.

Обсяг надходжень від експорту сільськогосподарської продукції є одним з основних джерел валютних надходжень України. Така ситуація викликана зниженням обсягів виробництва у галузях металургійної та хімічної промисловості, які постійно були лідерами експорту. Розвиток сільського господарства в Україні відбувається спонтанно, а зростання експорту ґрунтується суто на ціновій конкуренції. Для того, щоб українські виробники сільськогосподарської продукції були конкурентоспроможними на міжнародному ринку у довготривалій перспективі, необхідно забезпечувати розвиток сучасних технологій, формувати концептуальний базис розвитку даного сектору на державному рівні. Задля цього необхідно вивчати міжнародний досвід у галузі агропромислової політики, взявши до уваги те, що саме аграрний сектор є об'єктом протекціонізму у багатьох розвинених країнах [4, с.203].

Таким чином, на сучасному етапі основоположними напрямками забезпечення розвитку сільськогосподарського сектору України в стратегічній перспективі є застосування

ефективних інструментів захисту внутрішнього ринку та збільшення постачання сільськогосподарської продукції на міжнародний ринок.

Список використаних джерел

1. Бурачек І. В. Сучасний стан та перспективні напрями розвитку сільського господарства в Україні / І. В. Бурачек, Н. В. Михайленко // Миколаївський національний університет імені В. О. Сухомилинського. – 2018. – №21. – С. 134–137.

2. Вітенбек М. О. Економіко-математичне моделювання розвитку аграрного сектору економіки України [Електронний ресурс]. / М. О. Вітенбек – Режим доступу: <http://mSES.kpi.ua/za/vitenbek.pdf>

3. Кулицький С. Зовнішня торгівля України: стан, проблеми й перспективи / С. Кулицький // Україна: події, факти, коментарі. – 2018. – № 10. – С. 39–52.

4. Мустафаєва Л. А. Міжнародна конкурентоспроможність аграрного сектору України: теоретичний базис і проблеми розвитку / Л. А. Мустафаєва, А. О. Босак // Вісник Національного університету "Львівська політехніка". Менеджмент та підприємництво в Україні: етапи становлення і проблеми розвитку. – 2016. – № 851. – С. 199-205.

5. Офіційний сайт Державної служби статистики України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.ukrstat.gov.ua